

A BUDAPESTI INFORMÁCIÓS RENDSZER FELTÉTELEINEK KIALAKÍTÁSA

(Egy intézmény információs elképzeléseinek bemutatása pályázatának közlése által)

I. A pályázó bemutatása

A Budapesti Művelődési Központot 1979-ben alapították, fővárosi fenntartású és hatókörű intézményként. Tevékenység-együttese általánosságban hasonló a megyei művelődési központok feladatrendszeréhez, azonban az a fővárosi sajátosságok figyelembevételével alakult ki.

A Budapesti Művelődési Központ a főváros

- művelődési otthon jellegű intézményeinek,
- civil szerveződéseinek,
- művelődési közösségeinek szakmai szolgáltató intézménye.

Szolgáltatásait a legszélesebben értelmezett közművelődési szakma részére, valamint a lakosság számára nyújtja.

Szakmai munkáját

- a művészeti munka,
- a szakmai fejlesztés, képzés, továbbképzés,
- az információ területén fejti ki.

Információs területen

Fővárosi kulturális jellegű információkat gyűjt, rendszerez és szolgáltat a lakosság és a közművelődési szakma részére.

Dokumentumtárat, szakmai módszertárat működtet.

Kiadványokat jelentet meg, melyek egy része a legfontosabb szakmai eseményekről tájékoztat, vagy módszertani segítséget nyújt a művelődési házakban dolgozó kollégáknak, más része a lakosság eligazodását segíti a fővárosi művelődési otthonok programjai között.

II. A pályázat célja

A Budapesti Művelődési Központ a Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiírt 4 téma közül a "Közgyűjtemények és közművelődési intézmények tematikai infrastruktúrájának fejlesztése és működtetése (Internet csatlakozás kiépítése; meglévő Internet csatlakozás bővítése; lokális hálózat-építés, adatbázisokhoz való hozzáférés biztosítása)" címűhöz kíván kapcsolódni.

Célja, hogy a "Budapesti Művelődési Otthon Hálózat Információs Rendszeré"-nek kialakításával hozzájáruljon egy nyilvános (országos, illetve nemzetközi) információs rendszer kiépüléséhez, mely a Világhálón keresztül szolgálja a lakosság, a művelődési intézmények és szervezetek, a felhasználók igénye szerint gyűjtött és terített közművelődési információkat.

Az e Hálózat által kialakított gyűjtőkör speciális abban, hogy a fővárosi, a kerületi művelődési házak, továbbá a velük együttműködő amatőr művészeti csoportok és civil szervezetek által szervezett

- szabadidős programokat,
- közhasznú tanfolyamokat,
- közösségi tevékenységet folytató klubokat és köröket,
- helyi és regionális lakossági rendezvényeket foglalja magába.

Speciális gyűjtőkörének kimunkálása mellett ugyanakkor része

kíván lenni egy tágabb információs rendszernek, amelyben a hiátusok és párhuzamosságok átlátása után egy felhasználó központú munkamegosztás jöhet létre a különböző célú információs hálózatok között. Ennek érdekében a "Budapesti Művelődési Otthon Hálózat Információs Rendszere" szervesen kíván kapcsolódni a Magyar Művelődési Intézeten keresztül – a többi megye hasonló hálózatához. Együttműködést alakít ki fővárosi szinten a többi közművelődési, közgyűjteményi, kulturális feladatot ellátó szervezettel, intézményhálózattal. Kontaktust teremt más – nem közművelődési és/vagy kulturális célú – szakterületekkel a gyűjtőkörök kapcsolódási pontjainak, illetve határterületeinek feltérképezése érdekében.

III. Helyzetkép a fővárosban

A "Budapesti Művelődési Otthon Hálózat Információs Rendszer" megszervezésének előzményei

Budapest az országnak kulturális téren is a fővárosa. Szemben más megyékkel itt nem néhány nagy intézmény együttműködésére, hanem intézményi hálózatok összefogására van szükség a közművelődési információs rendszer kiépítéséhez. A kétmillió lakosságú főváros úgy is, mint a több millió hazai és nemzetközi turizmus központja, szak- és közművelődési könyvtári, művelődési házi, múzeumi, mozi és színházi hálózat, továbbá számos többcélú (sport, szabadidő-eltöltés stb.) létesítmény helyszíne. Ezért a Budapesti Művelődési Központ, mint a művelődési otthon jellegű intézmények megyei, módszertani intézménye alapfeladatának tekinti a művelődési házak információs rendszerének kiépítését és a főváros, illetve az ország egységes közművelődési rendszerére csatlakoztatását.

1997. januárjában a Budapesti Művelődési Központban tartott Internet-bemutatón 30 kerületi művelődési ház jelezte kapcsolódási szándékát a "Budapesti Művelődési Otthon Hálózat Információs Rendszeré"-hez. (Ld. melléklet: A Budapesti Művelődési Otthon Hálózat Információs Rendszeréhez kapcsolódó bázisintézmények szándéknyilatkozatai).

Ezt követően közös www lapot hoztunk létre a Rózsa Művelődési Házal; a művelődési házak számára az Interneten (URL: <http://www.c3.hu/~muvhazak>). Itt a Soros Alapítvány támogatásával a művelődési házak ingyenesen helyezhetik el bemutatkozó oldalait. (Azok számára is lehetőség ez, akiknek nincs Internet-csatlakozása.) Közös megjelenésünk segít tájékozódni az Internet hatalmas információ-rezervéjében.

Jelenleg 15 fővárosi és 17 vidéki művelődési ház található saját Web lappal ezen az URL címen.

A Budapesti Művelődési Központ 1994. óta gyűjti és kiadvány formájában közzé teszi a budapesti művelődési házak állandó programjait, tanfolyamait, szabadidős tevékenységi formáit. Rendszeresen készít időszakos kiadványokat (Mini TIPP – Vakációs programgyűjtemény). Naptárat állít össze a beérkező műsorfüzetek alapján a művelődési házak rendezvényeiből és egyéb szolgáltatásaiból. (TIPP rendezvénynaplót, szolgáltatások, Mini TIPP ld. melléklet.)

Fenti kiadványaink közül jelenleg a TIPP című programgyűjtemény, valamint a művelődési házak állandó szolgáltatásai és rendszeresen frissített havi rendezvényei jelennek meg a "Művelődési házak" URL címén. A fővárosban a művelődési

házak informatikai háttere változatos képet mutat. Az intézmények 10 %-a rendelkezik korszerűnek nevezhető gépparkkal és jobbára pályázat útján nyert saját Internet hozzáféréssel. A legtöbb művelődési házban kevés és elavult a technikai eszközpark, minimális a számítástechnikai ismeret és az információshálózatra adaptálásban (Web lap szerkesztés) való jártasság.

Ezért a kulturális programok digitalizálása az esetek 90 %-ában hagyományos úton történik – postai úton érkezik a műsorfüzet és manuálisan rögzítjük az adatokat az erre a célra létrehozott adatbázisban.

A budapesti művelődési otthon jellegű intézmények szinte teljes köre működtet ma már információs szolgáltatást. Az intézmények saját programjaik ismertetésén kívül közhasznú információk gyűjtésére, illetve egy-egy szakterületről szóló minél teljesebb körű szolgáltatásra is vállalkoznak. Ily módon például a Budapesti Művelődési Központ a fővárosi művelődési házak állandó programjairól és gyermek rendezvényeiről, az Almássy téri Szabadidő Központ a fővárosban működő táncházakról, a Petőfi Csarnok pedig a könnyű zenei programokról tudja tájékoztatni – telefonon, személyesen, illetve írásos formában – az érdeklődőket. A házak közötti információáramlást gátolja, hogy ezek a gócpontok nincsenek egymással összekapcsolva, az összegyűjtött és feldolgozott anyagok sokszor elavulnak, mire a felhasználóhoz érkeznek.

Ezen a helyzeten a Budapesti Művelődési Központ gyűjtő kiadványai csak részben tudnak segíteni, hiszen a nyomtatott programgyűjtemények kevésbé alkalmasak a korszerű tájékoztatásra. Az aktuális információt csak elektronikus úton lehet igazán frissen tartani, gyorsan továbbítani.

IV. A "Budapesti Művelődési Otthon Hálózat Információs Rendszer" működtetésének alapelvei

A Hálózat a rendszergazda (Budapesti Művelődési Központ) és a bázis intézmények (kerületi szándéknyilatkozatot tevő intézmények) információs rendszerbe szerveződéséből áll.

Az egyes intézmények megfelelő kapacitású számítógéppel és internetcsatlakozással - egységesen képzett szakemberek által - helyben jegyzik az általuk kerületükből összegyűjtött adatokat.

A gyűjtött információt egy közös program alapján dolgozzák fel. A digitalizált információ az Interneten eljut a Budapesti Művelődési Központba, ott az adott program feldolgozza és prezentálhatóvá teszi azt.

A Budapesti Művelődési Központ mint rendszergazda; gyűjtőkör-harmonizációt kezdeményez (a feladatmegosztás, a párhuzamosságok, a hiátusok kiszűrése terén) a fővárosban – a közgyűjteményi és közművelődési intézmények, civil szervezetek és szerveződések, továbbá a közoktatási idegenforgalmi és területfejlesztési – információs rendszerekkel.

A "Budapesti Művelődési Otthon Hálózat Információs Rendszer" tagja a többi megyével együtt kiépített országos közművelődési hálózatnak, amelynek rendszergazdája a Magyar Művelődési Intézet. A Magyar Művelődési Intézet feladata, hogy a megyében/fővárosban összegyűjtött közművelődési információk országos adatait az Interneten - egy helyre telepítve - nyilvánosságot kapjanak.

V. A Budapesti Művelődési Központ feladatai 1998-2000-ig

Feladataink 4 fő területre koncentrálnak:

- 1. Gyűjtőkör-kialakítás, harmonizáció/együttműködések kialakítása*
- 2. Információs adatbázisok bővítése, dokumentumok digitalizálása*

3. Képzés, szakmai fórumok, műhelyek működtetése

4. Lakossági ("teleházas") szolgáltatás kialakítása, működtetése

1998-ban:

Az információ gyűjtéséhez és feldolgozásához szükséges infrastruktúra kiépítése. Lokális hálózat kialakítása a Budapesti Művelődési Központban.

Intézményünkben a hálózat üzemeltetésével, az oktatással foglalkozó munkatársak továbbképzése.

Az Internet-használat alaptudnivalóinak, illetve a gyűjtendő adatok számítógépes rögzítésének betanítása azoknak a művelődési házi szakembereknek, ahol a technikai feltételek biztosítottak.

Webszerkesztő szolgáltatás nyújtása a művelődési intézmények számára - saját honlap elkészítése, illetve rendszeres frissítése. A honlapok közös helyen, a „Művelődési házak” Internet címen is elérhetőek lesznek.

Az információs szolgáltatással foglalkozó intézmények, hálózatok, feltérképezése, a gyűjtőkörök tisztázása, az adatok cseréjéről történő megállapodások megkötése.

A közművelődési információk gyűjtésének felosztása az együttműködő fővárosi intézmények között. Az alapadatok - illetve feltétlenül gyűjtendő adatok - körének meghatározása.

On-line segítségvonal szervezése. (Beindítása 1999-ben.)

Szaktanácsadás a számítógépek, a modem összeállításánál, installálásánál; az üzemeltetésnél felmerülő problémák elhárítása, szükség esetén a helyszínen.

Teleházas szolgáltatás biztosítása a lakosság számára önköltségi áron.

A Házunkkal kapcsolatot tartó civil szerveződések, művelődési közösségek számára gyors kapcsolattartás megteremtése (e-mail használat).

Együttműködési megállapodás kötése a Magyar Művelődési Intézettel (tevékenység-megosztás, képzési program megszervezése stb.).

1999-ben:

Az egységes információ gyűjtéséhez és feldolgozásához szükséges infrastruktúra kialakítása a kerületi művelődési házakban.

A gyűjtendő adatok számítógépes rögzítésének betanítása a hálózatban résztvevő intézmények munkatársai számára.

A beküldött adatok feldolgozása, elérhető helyen történő elhelyezése az Interneten.

Webszerkesztő szolgáltatás nyújtása a művelődési intézmények számára - saját honlap elkészítése, illetve rendszeres frissítése.

Az Interneten elhelyezett adatok számára „home page” készítése.

On-line segítségvonal beindítása - 1 évre. (Szükség szerint meghosszabbítható.)

Információs adatbázisaink bővítése.

Igény szerint alapfokú számítógép-kezelői tanfolyam, webszerkesztő tanfolyam, az Internet-használat alaptudnivalóinak oktatása művelődési intézmények szakalkalmazottai (művelődési közösségvezetők, civil szervezetek és más igénylők) részére.

Teleházas szolgáltatás bővítése a lakosság számára önköltségi áron.

Együttműködési megállapodások kötése tevékenység és gyűjtőkör megosztás céljából, más információs szolgáltatással foglalkozó intézményekkel és hálózatokkal (FSZEK, Zöldpont, NIOK, Tourinform stb.).

Kapcsolatfelvétel további kulturális intézményekkel, hálózatokkal (színházak, mozik, szervezőirodák stb.).

Igényfelmérés a közművelődési programok felhasználóinak nagyobb csoportjainál (diákok – Sulinet; lakossági szerveződések – nagycsaládosok; kisebbségi önkormányzatok stb.).

2000-ben:

Gondozzuk és bővítjük

Webszerkesztő szolgáltatásunkat a művelődési intézmények számára - saját honlap elkészítése, illetve rendszeres frissítése terén.

Képzési formáinkat népművelők számára az Internet felhasználásának lehetőségeiről.

(Kidolgozott tematika szerint.)

Kapcsolatainkat más intézményekkel és hálózatokkal.

Teleházas szolgáltatásunkat a lakosság számára.

Új feladataink

Dokumentum és módszertárunk digitalizálása.

Dokumentum és módszertárunk egyedi gyűjtésekkel rendelkezik a fővárosi közművelődési intézmények történetéről, statisztikai adatairól a 80-as évektől kezdődően. Módszertárunkban a népművelés és utódszakmáinak kiadványai, folyóiratai egyaránt megtalálhatóak. Az anyag digitalizálásával a szakma számára hiánypótló szolgáltatás jöhetne létre.

Lehetőséget teremtünk amatőr művészeti csoportjaink és egyesületeink számára referencia-anyagaik elkészítéséhez.

(Bartók Táncegyüttes, Theatrum Színiakadémia Művészeti Szakiskola, Bárdos Kórus, Vándor Kórus, Oratórium Kórus stb.).

Kontaktus teremtése más – nem közművelődési és/vagy kulturális intézményekkel, hálózatokkal – a gyűjtőkörök kapcsolódási pontjainak illetve határterületeinek feltérképezése miatt.

A fejlett világban robbanásszerű fejlődést mutat az elektronikus médián keresztül szolgáltatott információforgalmazás. A felzárkózni nem képes országok informatikai lemaradása valamennyi fontos ágazatnál jelentkezik. Érinti a gazdaságot, az egészségügyet, a képzést, a kutatást.

Nem kivétel ez alól a rekreáció és a művészet, vagy a művelődés sem. Magyarországon az ipar, és más piacosított területek rendelkeznek az informatikára fordítható tőkével.

A kultúra területén néhány prioritást élvező hálózat (iskolák, könyvtárak) állami támogatást kaptak információs hálózatuk eszközparkjához. Ez rendkívül fontos lépés volt a kulturális terület felzárkóztatása érdekében.

Ugyanakkor a Művelődési Otthon Hálózat Információs Rendszerének kialakítása nélkül az ország kulturális információrendszere is kiépíthetetlen. Részben a művelődési otthon jellegű intézmények speciális gyűjtőköre, részben szerteágazó kapcsolati rendszerük összeépíthetősége miatt. Különösen időszerű ez a feladat, ha azt a szándékot is tekintetbe vesszük, miszerint Budapest közép-európai metropolisszá igyekszik válni. Nagy hiátus keletkezne ezen hálózat információi nélkül.

